

A woman with her hair styled in an updo, wearing a white lace dress and a gold floral hair accessory, is shown in profile. She is looking out over a park with cherry blossom trees and a path where people are walking. The background is a soft-focus scene of a park with cherry blossom trees and a path where people are walking. The overall tone is romantic and nostalgic.

ΜΑΡΙΑ ΓΑΒΡΙΕΛΑΤΟΥ

“Έκανα πολλήs ευχές
όχι για όνειρα...
αλλά για ζωή”

Μουσική δαντέλα

ΤΙΤΛΟΣ: Μυστική δαντέλα
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Μαρία Γαβριελάτου
ΣΕΙΡΑ: Ελληνική λογοτεχνία
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαριάννα Σωκράτους
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Εκδόσεις Έξη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εκδόσεις Έξη

Copyright © Μαρία Γαβριελάτου
Copyright © 2019 Εκδόσεις Έξη

ISBN: 978-618-5240-32-5

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται η κατ' οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και γενικώς αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση σε οποιαδήποτε μορφή και εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Έξη
Λουίζης Ριανκούρ 13
11523 Αθήνα
Τηλ.: 211 4111078
www.ekdoseiseksi.gr
email: info@ekdoseiseksi.gr
facebook: Εκδόσεις ΕΞΗ

Μαρία Γαβριελάτου

ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΑΝΤΕΛΑ

Εκδόσεις Έξη

Μες στο απέραντο γαλάζιο του Αιγαίου, το μικρό νησάκι διακρινόταν σαν κουκκίδα στους χάρτες των ναυτικών. Ήταν από τα νησιά που λάτρευαν οι γοργόνες, γιατί είχε ατελείωτες θαλάσσιες σπηλιές κι εκεί έσπηναν τα σπιτικά τους. Και δεν τα εγκατέλειπαν ποτέ, εκτός και αν οι πειρατές τα πολιορκούσαν για να κρύψουν τους θησαυρούς τους. Έτσι και η Ελισσώ, λάτρευε το νησί της. Το νησί που μεγάλωσε, που έκανε τα πρώτα της βήματα, μα και τα πρώτα τσαλαβουτήματα στις δαντελωτές ακρογιαλιές του.

Στα τέσσερά της κολύμπαγε σαν γοργόνα, όταν ο πατέρας της την πέταγε στο νερό από το καΐκι του, σαν την έπαιρνε μαζί του στο ψάρεμα. Στο δρόμο της επιστροφής η μικρή Ελισσώ καθόταν πάντα στην πλώρη και κοίταζε από μακριά το νησί της. Έτσι και σήμερα, καθόταν στον πέτρινο μαντρότοιχο που όριζε το σπίτι της, το οποίο βρισκόταν στο πιο ψηλό σημείο του νησιού, και με τη ματιά της χάραινε το τοπίο. Στα πόδια της απλωνόταν το πέλαγος. Την προσοχή της, όμως, είχε αποσπάσει η βαβούρα που επικρατούσε στο μικρό λιμάνι.

«Πάλι εκεί καταγίνεσαι, ονειροπαρμένη;»

«Τι έκανα αυτή τη φορά, ρε μάνα;»

«Τι έκανες; Τίποτα, αυτό έκανες! Ψοφάω όλη την ημέρα και γυρνάω κατάκοπη, και τι να δω; Εσένα να χαζολογάς».

«Ωχ, ρε μάνα!»

«Σύρε να μαζέψεις τα μικρά από τη ρούγα, μη σε βουτήξω από την κοτσίδα, που μου θες και ρομαντζάδα. Και κοίτα να πεις και του ανεπρόκοπου του πατέρα σου να μαζευτεί, που έπιασε από νωρίς στασίδι στο καφενείο».

Με σκυφτό το κεφάλι και ξεφυσώντας από θυμό, η Ελισσώ κίνησε στο πρόσταγμα της μάνας της. Πήρε την κατηφόρα περπατώντας με γρήγορο ρυθμό. Ούτε τις γειτόνισσες που κάθονταν και κουσκούσευαν έξω από τα σπίτια τους δεν χαιρέτησε.

«Τι έγινε, Ελισσώ, πάλι σε μάλωσε η μάνα σου;»

«Να κοιτάτε τα σπίτια σας!» τους αντιγύρισε.

«Α πα πα, τι γλωσσοκοπάνια, Θεέ μου!»

Εκείνη συνέχισε το δρόμο της χωρίς να δώσει σημασία, ενώ οι γυναίκες συνέχισαν να κουτσομπολεύουν.

«Τι τρόπους να περιμένει κανείς απ' αυτό το πλάσμα; Η Φιλιώ όλη τη μέρα στη δουλειά, ο μεθύστακας ο πατέρας της όποτε θέλει πάει για μεροκάματο, ο Θεός τα μεγαλώνει τούτα τα μικρά».

Σαν έφτασε στο καφενείο η Ελισσώ, βρήκε τον πατέρα της να κάθεται με έναν ψαρά από ένα κοντινό νησί. Τα άδεια караφάκια του ούζου μπροστά τους μαρτυρούσαν πόσο είχαν πειί.

«Έλα, πατέρα, πάμε... η μάνα έχει έτοιμο το φαγητό».

Ο πατέρας της, με το που έκανε να σηκωθεί, παραπάτησε. Η Ελισσώ τον κράτησε και τον βοήθησε να μην πέσει.

«Κόρη σου, ρε Ηλία, είναι το κορίτσι;»

«Ναι, καπετάνιε, το διαμάντι μου είν' τούτη, η Ελισσώ μου».

Η Ελισσώ ένιωσε τη ματιά του άντρα να διαπερνά περρίεργα το κορμί της. Ανατρίχιασε και φοβήθηκε, όταν τα μάτια της συναντήθηκαν με τα δικά του. Την κοίταζε πονηρά, πρόστυχα, αλλά ο πατέρας της, με τόσο που είχε πει, δεν κατάλαβε τίποτα.

«Ρε Ηλία, ολόκληρη κοπέλα είναι το κορίτσι σου, της παντρείας. Φέρ' τη στο νησί, τόσα καλά παιδιά έχουμε. Στείλ' τη σ' εμένα και θα στην καλοπαντρέψω».

«Δεν παντρεύομαι, κύριε, είμαι μικρή. Και δεν αφήνω το νησί μου!» του είπε με λόγια που έσταζαν θυμό η Ελισσώ.

«Είσαι αγρίμι», της είπε με θαυμασμό εκείνος, ενώ έκανε την κίνηση να της χαϊδέψει το μάγουλο.

«Πάμε, πατέρα», έκανε η Ελισσώ στον Ηλία και τον τράβηξε βιαστικά, προκειμένου να φύγουν γρήγορα.

Καθώς προχωρούσαν, ένιωθε το βλέμμα του ξένου να τη γδύνει.

Στα μισά της ανηφόρας, με το ζόρι άφησε τον πατέρα της να προχωρήσει μόνος του προς το σπίτι, τρεκλίζοντας και παραπατώντας, για να πάει εκείνη να μαζέψει τα αδέρφια της, που έπαιζαν λίγα στενά πιο κάτω. Ο Χαράλαμπος και ο Μηνάς κλοτσούσαν την πάνινη μπάλα, ενώ η Μυρτώ έπαιζε βόλους με τα κοριτσάκια.

«Μωρέ, πώς γίνετε έτσι; Σαν τα γουρούνια της Παγώνας. Αχ! Θα σας γδάρει η μάνα έτσι και σας δει. Έλα, Μυρτούλα μου, πάμε», είπε, βούτηξε τα αγόρια που αντιδρούσαν και τη μικρή από το χέρι και κίνησαν και οι τέσσερις για το σπίτι.

Λίγο πριν φτάσουν, οι φωνές της μάνας της ακούγονταν ως έξω.

«Μπεκρή! Τεμπέλη! Τίποτα δεν σκέφτεσαι. Βαρέθηκα να δουλεύω και εσύ να κάθεσαι».

Η Ελισσώ και τα παιδιά μπήκαν χωρίς να πουν κουβέντα και κάθισαν σε μια γωνιά.

«Ορίστε, καμαρώστε πατέρα που έχει κόρη της παντριάς. Άχρηστε, μια μέρα ψαρεύεις, έξι κάθεσαι. Πώς θα ζήσουμε, μου λες;»

Μετά από λίγα λεπτά, ο Ηλίας αγανακτισμένος και υπό την επήρεια του αλκοόλ, άρχισε να βρίζει τη γυναίκα του. Ο καβγάς δυνάμωσε επικίνδυνα. Η Φιλιώ οργανισμένη πήρε το σίδερο, που ακόμα ήταν ζεστό, καθώς το κάρβουνο δεν είχε σβήσει, κι έκανε κίνηση να τον χτυπήσει. Η Ελισσώ μπήκε στη μέση αποτρέποντας τα χειρότερα.

Λίγη ώρα αργότερα, έκατσαν στο τραπέζι να φάνε. Τα παιδιά ούτε που τόλμησαν να διαμαρτυρηθούν για τις νερόβραστες φακές που έτρωγαν τρεις μέρες συνέχεια. Έπεσαν με τα μούτρα στο ψωμί και στη ντομάτα, που την είχε κόψει το πρωί η μάνα τους από το μικρό μπιστόνι που είχε φτιάξει έξω, σε μια άκρη της αυλής.

«Να σφάζεις την κότα να φάνε τα παιδιά», είπε ο Ηλίας στη γυναίκα του. «Δεν βλέπεις πώς έχουν αδυνατίσει; Χλωμά είναι!»

«Δυο έχω όλες κι όλες. Τη μια θα την πάω στην Παρασκευούλα να πάρω προμήθειες».

«Πότε, μωρέ, τις ξεπάστρεψες όλες;»

«Τότε που εσύ μπεκρόπινες στον καφενέ και δεν σε ένοιαζε τι θα φάνε τα παιδιά σου».

«Άι σιχτίρ, σμέρνα!» της είπε και βγήκε έξω.

Η Ελισσώ, αφού μάζεψε το τραπέζι, έπλυνε τα πιάτα. Η μάνα της καθόταν στην καρέκλα έχοντας τα πόδια της μέσα σε μια λεκάνη με νερό. Η Ελισσώ της χάιδεψε τα μαλλιά. Η Φιλιώ δεν αντέδρασε, παρά είχε κολλημένο το βλέμμα της στη λεκάνη με το νερό. Μια τεράστια σιγή αγκάλιαζε τα πάντα. Το μόνο που ακουγόταν ήταν ο ήχος των τριζονιών που μέσα στη νύχτα με τη μελωδία τους σε καλούσαν να τα ακολουθήσεις και να τραγουδήσεις μαζί τους.

Η Ελισσώ βγήκε έξω. Ο ουρανός ήταν γεμάτος αστέρια, που το φως τους έκανε τη νύχτα να φαντάζει σαν μέρα. Κοίταξε τον πατέρα της, που καθόταν στο πέτρινο μανträκι στρίβοντας ένα τσιγάρο. Τα καλοκαιρινά βράδια καθόταν και εκείνη πλάι του και αγνάντευαν μαζί τη θάλασσα, που τότε ήταν σκοτεινή και τότε την έλουζε με φως το φεγγάρι. Συνήθιζε, όταν ήταν πιο μικρή, να της λέει ιστορίες με νεράιδες και γοργόνες, όπως αυτή για τη γοργόνα του Μεγαλέξανδρου, που κολύμπαγε στις θάλασσες ρωτώντας αν ζει ο αδελφός της. Μια τέτοια γοργόνα τής πήρε και τον θείο της, έτσι πίστευε ακόμη, και ας είχε γίνει ολόκληρη γυναίκα. Αυτό ήταν και η αιτία που ο πατέρας της άρχισε το ποτό.

Ο Αναστάσης, ο μικρός αδερφός του Ηλία και η μεγάλη του αδυναμία, χάθηκε μια μέρα, όταν είχαν πάει με το καΐκι για ψάρεμα. Είχαν βγει στα ανοιχτά, για να ρίξουν τα δίχτυα. Χαρά Θεού ήταν, μα ένα ξαφνικό μπουρίνι την ώρα που τα μάζευαν, κόντεψε να αναποδογυρίσει το καΐκι. Ο Αναστάσης δεν ήθελε να αφήσουν τα δίχτυα, γιατί η ψαριά ήταν τόσο μεγάλη, που δεν έπρεπε να πάει χαμένη. Ο Ηλίας, σαν μεγαλύτερος και πιο έμπειρος, προσπαθούσε να τον συνετίσει να βρουν κάπου απάγκιο,

μέχρι να περάσει το μπουρίνι. Η νεανική παρόρμηση, όμως, του μικρού αδερφού υπερτέρησε της δικής του πείρας και έτσι ήρθε το κακό.

Την ώρα που ο Αναστάσης σήκωνε το δίχτυ, ένα δυνατό κούνημα του καϊκιού τον έκανε να χάσει την ισορροπία του και να βρεθεί στη μανιασμένη θάλασσα. Ο Ηλίας πανικόβλητος προσπαθούσε να τον σώσει. Τα κύματα, όμως, πότε τον καταβρόχθιζαν και πότε τον σήκωναν στον αέρα. Εκείνος πάλευε με νύχια και με δόντια να τον γλιτώσει, μα μάταιος κόπος. Ένα δυνατό θεόρατο κύμα, αφού τον πέταξε ψηλά, τον έριξε μέσα στη θάλασσα. Δεν ξαναβγήκε στην επιφάνεια. Ο Ηλίας φώναζε μ' όλη του τη δύναμη το όνομά του, αλλά άδικα. Απεγνωσμένος πάλευε να δαμάσει τα κύματα, μα το καϊκι του δεν υπάκουε, ενώ ο Αναστάσης είχε χαθεί από το οπτικό του πεδίο. Πόνος, φόβος, δάκρυα ανακατεμένα με την αλμύρα των κυμάτων, που τον χτυπούσαν ανελέητα, συνέθεταν το τοπίο της φρίκης.

Ώρες μετά και με μεγάλη προσπάθεια, ο Ηλίας άραξε σ' ένα απάγκιο. Κουλουριάστηκε σ' έναν βράχο κλαίγοντας. Ένωθε τα δάκρυα να του τρυπούν το πρόσωπο και το στήθος του βαρύ, αδυνατώντας να πάρει ανάσα. Σηκώθηκε με κόπο. Η δυνατή βροχή συνεχιζόταν, αλλά εκείνος κοίταζε τη θάλασσα χωρίς να μιλά. Όσπου το ουρλιαχτό που βγήκε απεγνωσμένο από τα στήθη του, έσκισε τον ήχο των μανιασμένων κυμάτων στα δύο. Αμέσως μετά λιποθύμησε.

Άρχισε να ξημερώνει, σαν σηκώθηκε. Πρέπει να τον είχε πάρει ο ύπνος. Η θάλασσα ήταν πια ήρεμη, έμοιαζε με άγγελο και όχι με τον διάολο που συνάντησε χτες. Πήδηξε γρήγορα στο καϊκι. Δεν κοίταξε ούτε καν για

ζημιές. Το μόνο που ήθελε ήταν να ψάξει για τον Αναστάση. Οδηγώντας το καΐκι σιγά-σιγά και φωνάζοντας το όνομά του, έψαξε μέχρι και τις σπηλιές των πειρατών. Όσα μίλια και αν διένυσε, όμως, δεν βρήκε κάτι.

Σαν μεσημέριασε, έριξε άγκυρα. Πήρε το παγούρι με το νερό στα χέρια του και ήπια λαίμαργα. Η αλμύρα τού είχε στεγνώσει την ψυχή και το κορμί. Ήταν σχεδόν αφυδατωμένος. Ωστόσο, το πείσμα τον έκανε να ψάξει ξανά και ξανά. Τα ψάρια με τα σκισμένα δίχτυα ήταν παρατημένα κάτω. Είχαν χαλάσει από τον ήλιο και η μυρωδιά τους του έφερνε ανακατωσούρα. Απογοητευμένος τα πέταγε στη θάλασσα, αφήνοντας την οργή να ξεχειλίσει από την ψυχή του.

Το ηλιοβασίλεμα τον βρήκε πεσμένο στο πάτωμα του καϊκιού, καταμεσής του πελάγου, να κοιτάζει το κενό. Δεν κατάλαβε καν τα δυο ψαροκάικα που τον ζύγωσαν. Ήταν ψαράδες απ' το νησί τους, που βγήκαν να τους αναζητήσουν, μόλις τους ενημέρωσε ανήσυχη η Φιλιά πως τα δυο αδέρφια δεν είχαν φανεί από χτες. Ο Ηλίας δεν έβγαλε λέξη σε όλο το δρόμο της επιστροφής. Τον ρωτούσαν τι είχε συμβεί, πού ήταν ο Αναστάσης, μα εκείνος έμοιαζε να έχει τρελαθεί.

Η Ελισσώ θα 'τανε περίπου δώδεκα χρονών τότε. Ξενύχτησε με τη μάνα της να περιμένουν τον Ηλία. Εκεί, στη συνηθισμένη θέση, στον πέτρινο χαμηλό μαντρότοιχο, απ' όπου έβλεπαν τα πάντα. Το πρωί η Φιλιά σηκώθηκε να κάνει καμιά δουλειά, μήπως και ξεχαστεί από την έννοια του Ηλία. Παρακαλούσε στα εικονίσματα τον Αϊ-Νικόλα να τους φέρει πίσω ζωντανούς.

Ξαφνικά, η Ελισσώ σηκώθηκε όρθια. Ναι, κάτι είχε διακρίνει από μακριά! Μόλις κατάλαβε πως το καΐκι που

ρυμουλκούσαν ήταν του πατέρα της, έκλεισε τα μάτια της παρακαλώντας τον Θεό να είναι ζωντανός.

«Τρέξε, μάνα, τους βρήκαν», φώναξε και η Φιλιώ ξεχύθηκε έξω. Αμέσως, όμως, τα πόδια της μαρμάρωσαν, κόλλησαν στο έδαφος και δεν μπορούσε να κουνηθεί, καθώς φοβόταν για το τι θα αντικρίσει.

Η Ελισσώ πήρε να τρέχει την κατηφόρα χωρίς ανάσα. Μόλις τα καΐκια έδесαν και οι ψαράδες βοήθησαν τον πατέρα της να κατέβει, έπεσε στην αγκαλιά του κλαίγοντας. Εκείνος, όμως, ήταν σαν χαμένος. Το βλέμμα του απλανές, δεν ένιωθε τίποτα.

Από τότε, τι και αν πέρασαν χρόνια, ο Ηλίας δεν ξεπέρασε την απώλεια του αδερφού του. Και επειδή το σώμα του δεν βρέθηκε ποτέ, για να μπορέσει έστω να το θάψει, η θλίψη που βίωνε ήταν ακόμα μεγαλύτερη. Όσο περνούσε ο καιρός, μάλιστα, ο Ηλίας όχι μόνο δεν ξεπερνούσε τον άδικο χαμό του αδερφού του, αλλά αντίθετα, από πρότυπο οικογενειάρχη κατάντησε αλκοολικός. Και, βέβαια, όπως ήταν φυσικό σε μια τόσο μικρή κοινωνία, έγινε δακτυλοδεικτούμενος.

Από εκείνη την ημέρα δεν ξαναπήρε την Ελισσώ μαζί του, αν και η μικρή τον παρακαλούσε. Έκοψε κάθε συναισθηματική επαφή ανάμεσά τους, παρ' όλο που της είχε τόση αδυναμία. Και η Ελισσώ αποδέχτηκε στωικά τη συμπεριφορά του. Λαχταρούσε, βέβαια, να ήταν τα πράγματα όπως πρώτα, μα φαίνεται πως η γοργόνα που πήρε τον Αναστάση, πήρε και την ψυχή του πατέρα της μαζί της.

Βλέποντάς τον καθισμένο στον μαντρότοικο αυτή τη νύχτα, θέλησε να πάει κοντά του και να καθίσουν μαζί, όπως και πρώτα, αλλά δεν το τόλμησε.

Η Ελισσώ το μόνο που δεν άντεχε, ήταν όταν πίσω από την πλάτη της την αποκαλούσαν «η κόρη του μπεκρή». Είχε φτάσει πια ο Σεπτέμβρης και ο Ηλίας δεν είχε βγει για ψάρεμα εδώ και μέρες. Ο καιρός δεν επέτρεπε να βγουν τα καΐκια και έτσι την άραζε στο καφενείο πίνοντας μέχρι τελικής πτώσεως. Και βέβαια η Ελισσώ έτρεχε και τον μάζευε κουβαλώντας τον ως το σπίτι. Πόσο ντρεπόταν την ώρα που πέρναγε μπροστά από τα γειτονικά σπίτια και την κουτσομπόλευαν. Οι ψίθυροί τους της τρύπαγαν τα αυτιά. «Αχ! Τι τραβάει το έρμιο το κορίτσι με το ρεμάλι που έχει για πατέρα!» έλεγαν συνήθως, όμως μια άγρια ματιά της τους έκανε όλους να παγώσουν. Ωστόσο, όσο και αν πάλευε με όλα τούτα, η χαμένη αξιοπρέπεια της οικογένειάς της και της ίδιας ήταν κοινός στόχος για τους συντοπίτες της.

Η Ελισσώ άφησε τον Ηλία στην πсуχία του και μπήκε ξανά μες στο σπίτι. Είδε τη μάνα της κατάκοπη, να την κοιτάζει παραιτημένη απ' όλη αυτή την κατάσταση. Τότε ο Χαράλαμπος πλησίασε δειλά-δειλά τη Φιλιώ και της έδειξε το μοναδικό ζευγάρι παπούτσια που είχε, παραπονούμενος πως δεν του κάνουν πια. Τι παπούτσια δηλαδή, μια σόλα από λάστιχο ήταν όλα κι όλα, που έδεναν με λουριά από δέρμα.

«Δεν πάω αύριο σχολείο ξυπόλυτος, και αυτά με πονάνε. Να, δες! Δεν μου κάνουν πια!»

«Και τι να σου κάνω, βρε! Πού να βρω χρήματα για άλλα παπούτσια; Να πας ξυπόλυτος. Αριστοκράτη!»

Ο Ηλίας κάπνιζε το στριφτό τσιγάρο του έξω και άκουγε το διάλογο.

«Χαράλαμπε, έλα 'δώ», του φώναξε. «Να, πάρε τα δικά μου».

«Δεν μου κάνουν, είναι μεγάλα. Και ο Σπύρος, ο φίλος μου, αύριο θα πάει με καινούρια παπούτσια στο σχολείο. Του τα 'φτιαξε παραγγελία ο κυρ-Μένιος, ο τσαγκάρης», είπε με παράπονο ο πιτσιρικάς.

«Μόνο που ο πατέρας του δουλεύει, δεν μπεκροπίνει, όπως ο δικός σου πατέρας!» έκανε οργισμένη η Φιλιώ.

«Σκάσε, Φιλιώ!» της απάντησε ο Ηλίας.

«Πες μου πόσο καιρό έχει να μπει ψωμί από τα δικά σου χέρια στο σπιτικό μας και θα σκάσω, αφού το θες. Αν δεν έκανα εγώ και κανένα μεροκάματο στον τρύγο, να δω αν θα είχαμε έστω ένα ψίχουλο να φάμε».

«Δεν βλέπεις τον καιρό τόσες μέρες; Πού να πάω, μωρή ξεμυαλισμένη; Θες να πνιγώ;»

«Να 'ρθεις στον τρύγο, αυτό να κάνεις! Δυο χέρια ένα μεροκάματο... Αν ήσουν και εσύ, δυο τα μεροκάματα».

«Εγώ είμαι θαλασσινός, δεν κάνω για αυτά. Εγώ δεν γίνομαι δούλος κανενός».

«Όταν πεινάει το σπίτι σου, τα πάντα κάνεις. Αχ, ρε Ηλία, πώς κατάντησες έτσι; Ποιος να μου το 'λεγε πως θα 'ρχόταν μια μέρα, που θα ζούσα τέτοια δυστυχία. Μα δεν με νοιάζει για μένα. Για το κορίτσι, που είναι της παντριάς, καίγομαι. Ποιος θα την πάρει, όταν ξέρουν πως δεν είναι από καλή οικογένεια; Η κόρη του μπεκρή λένε όλοι, το ξέρεις;»

«Πάψε, μανά!» πετάχτηκε η Ελισσώ.

«Τι πάψε; Α, ρε ζωντόβολο. Σαν αυτόν είσαι. Ονειροπαρμένη. Ποιος θα σε πάρει, μωρή; Όπου γυρίσω και όπου σταθώ, μας κουτσομπολεύουν».

«Να μη σε νοιάζει. Εγώ, σαν έρθει η ώρα, θα την καλοπαντρέψω την Ελισσώ μου», έκανε με πείσμα ο Ηλίας και κοίταξε στα μάτια την κόρη του.

«Ναι, σίγουρα, με φύκια για μεταξωτές κορδέλες, γαμπρό τον Αυγερινό και πεθερά την Πούλια», είπε η μητέρα της και κούνησε ειρωνικά το κεφάλι της.

«Τα ξημερώματα θα φύγω, αύριο δείχνει πως θα 'ναι καλός ο καιρός».

«Άντε, Παναγιά μου, βάλε το χέρι σου να 'ναι καλή ψαριά, να φάνε τα παιδάκια μου!» ευχήθηκε η Φιλιώ με σιγανή φωνή.

Η Ελισσώ άκουσε την ψιθυριστή παράκληση της μάνας της και της χάιδεψε τρυφερά το κεφάλι. Έσκυψε και της έτριψε τα πρησμένα της πόδια, που ακόμα ξεκουράζονταν στη λεκάνη με το νερό. Της τα σκούπισε και της τα έβαλε στα σκισμένα παπούμια της. Έπειτα, πήρε μια φθαρμένη από τα χρόνια βούρτσα και της χτένισε τα μαλλιά και με ένα βαμβάκι με χαμομήλι και λάδι τής καθάρισε το πρόσωπο. Το πρόσωπό της ήταν τλαιπωρημένο περισσότερο από την κούραση και λιγότερο από τα χρόνια. Κάθε ρυτίδα ρούφαγε σαν βάλαμο το χαμομήλι. Έμοιαζε με γριά και δεν ήταν ούτε τριάντα εφτά χρονών.

Η Φιλιώ ευχαρίστησε με ένα απαλό χαμόγελο την κόρη της και κίνησε προς το κρεβάτι της. Τράβηξε τον πάνινο μπερντέ που χώριζε την υποτιθέμενη κάμαρη από την κάμαρη των παιδιών και έγειρε να κοιμηθεί. Η Ελισσώ πλάγιασε δίπλα στα αδέρφια της, μα δεν την έπαιρνε ο ύπνος. Χάζευε το χορό που είχε στήσει η σκιά από το φως του καντηλιού πάνω στον τοίχο. Ωστόσο, ο αέρας που έμπαινε από τις χαραμάδες, έσβησε το καντήλι σκορπώντας το απόλυτο σκοτάδι. Έτσι γινόταν κάθε φορά, μα περισσότερο βάσανο ήταν το χειμώνα. Τι να σου κάνει μια σταλιά σπιτάκι στην κορφή του λόφου, να παλεύει από παντού με τους αέρηδες.

Η σκέψη της πήγε στον πατέρα της. Ανησυχούσε. Πώς θα έβγαινε το ξημέρωμα για ψάρεμα με αυτόν τον καιρό; Από την άλλη, όμως, αν και αύριο δεν γινόταν κάτι, πάλι ψωμί και ντομάτα θα έτρωγαν. Χώρια που θα είχαν ξανά γκρίνιες και καβγάδες στο σπιτικό τους. Παρακάλεσε τον Αϊ-Νικόλα να τον έχει καλά και βυθίστηκε και αυτή στον ύπνο, με τις σκέψεις και τα όνειρα όμως να τη βασανίζουν, λες και κάτι ήθελαν να της πουν.

Πέντε γοργόνες τριγύριζαν το καΐκι του Ηλία τραβώντας τα δίχτυα του, ενώ εκείνος προσπαθούσε να τις διώξει. Δεν ήταν όμορφες, όπως συνήθως τις φανταζόταν, αλλά πάρα πολύ άσχημες. Σκαρφάλωναν στο καΐκι και προσπαθούσαν να τον ρίξουν μέσα στο νερό. Κάθε φορά που τον ακουμπούσαν, τον μάτωναν. Ο Ηλίας πάλευε μαζί τους για ώρες και όταν πια έπεσε λιπόθυμος στο κατάστρωμα, εκείνες πέταξαν σαν αερικά μέσα στο καΐκι, τον πήραν και τον έριξαν στο νερό. Γελούσαν παράξενα και τον τραβούσαν στον πυθμένα της θάλασσας. Μέσα σε μια στιγμή, όμως, μεταμορφώθηκαν σε πανέμορφες γοργόνες. Η Ελισσώ ήταν σαν να τα έβλεπε όλα από ψηλά. Από εκεί είδε τον πατέρα της να της χαμογελά και δίπλα του τον Αναστάση.

Πετάχτηκε ιδρωμένη και πανικόβλητη και τραβώντας τον μπερντέ, είδε πως ο πατέρας της είχε φύγει. Δεν πρέπει να είχε απομακρυνθεί πολύ, ίσως αν έβαζε μια φωνή, να την άκουγε. Βγήκε έξω και κοίταξε την κατηφόρα. Κανείς. Έκανε το σταυρό της, σταύρωσε νοερά τον πατέρα της να τον έχει καλά η Παναγία και ο Αϊ-Νικόλας και μπήκε μέσα με την καρδιά της να την πλακώνει η αγωνία.

Ζέστανε τσάι, το μοίρασε σε κούπες, έβαλε πλάι από

ένα παξιμαδάκι και άρχισε να ξυπνάει τα παιδιά για το σχολείο. Η μάνα της ετοιμάστηκε όσο πιο γρήγορα μπορούσε, γιατί θα περνούσε ο εργάτης του Ζαχαριάδη για να τους πάει στα κτήματα για τον τρύγο. Η Ελισσώ ετοίμασε τα παιδιά. Τα έπλυνε, τα έντυσε με καθαρά ρούχα, έφτιαξε τις κοτσίδες της Μυρτώσ και τα ξεπροβόδισε δίνοντας στο καθένα το κοντύλι του και ένα παξιμάδι για δεκατιανό, κομμένο στα τρία. Μόλις αυτά πήγαν να παραπονεθούν για το παξιμάδι, τους έκοψε τη φόρα με το ύφος της. Τέλος, τα πήρε στην αγκαλιά της και αφού τα γλυκοφίλησε, τα έστειλε στο σχολείο.

Έπειτα, καταπιάστηκε με τις δουλειές του σπιτιού και μόλις τελείωσε, μάζεψε τα αυγά από το κοτέτσι. Δέκα αυγά όλα και όλα, και πολλά ήταν. *Πώς να γεννήσουν οι έρμηες οι κότες, αν δεν τρώνε σωστά;* σκέφτηκε. Κράτησε τα τέσσερα για τα παιδιά και τα υπόλοιπα ετοιμάστηκε να τα πάει στον μπακάλη. Ίσως κατάφερνε να πάρει ως αντάλλαγμα μισή οκά αλεύρι και λίγη ζάχαρη. Θα 'φτιαχνε ψωμί και θα 'βαζε από πάνω λίγο λάδι και λίγη ζάχαρη για να φάνε τα μικρά.

Αφού φτιάχτηκε, ίσιωσε το φουστάνι της και κίνησε προς το μπακάλικο. Το μπακάλικο το είχαν ο Ανδρέας και η Παρασκευούλα, οι γονείς του Φίλιππου Γεροντάκη. Ο Φίλιππος ήταν έναν χρόνο μεγαλύτερος από την Ελισσώ. Μαζί μεγάλωσαν, μαζί έπαιζαν στις ρούγες και στις αλάνες. Η Ελισσώ από παιδί λάτρευε τον Φίλιππο, όμως μεγαλώνοντας, εκεί γύρω στα δεκαπέντε της χρόνια, διαπίστωσε πως δεν τον αγαπούσε φιλικά, μα κάπως αλλιώς. Ήταν έρωτας όλο τούτο που ένιωθε. Και μάλιστα αμοιβαίος, γιατί και ο Φίλιππος αισθανόταν το ίδιο ακριβώς.

Μυστική δαντέλα

**Η οδύσσεια μιας γυναίκας που άφησε την καρδιά της
να μιλήσει μέσα από τα πάθη της.**

Λίγο πριν τη μικρασιατική καταστροφή, ο άρχοντας Λεάνδρος Βραχνός επιστρέφει μόνιμα στον τόπο του. Στόχος του, να παντρευτεί και να κάνει απογόνους. Θύμα του η Ελισσώ, ένα κορίτσι που η ζωή την ανάγκασε να γίνει γυναίκα. Μια γυναίκα που μόνο απώλειες είχε να θρηνηήσει.

Η ζωή της Ελισσώς μαζί του ήταν ένα συνεχές βασανιστήριο. Το μόνο που ήθελε ο Βραχνός ήταν να του χαρίσει έναν γιο, γι' αυτό και οι καθημερινοί βιασμοί ήταν ο μόνιμος ακόλουθός της. Προδομένη, παραδίνεται και βαδίζει μόνη το δρόμο που της χάραξε η μοίρα. Όμως, όταν το ημερολόγιο της πέφτει στα χέρια του άντρα της, η τιμωρία της είναι χειρότερη από το θάνατο. Κλειδωμένη στο κελάρι, χωρίς φαΐ και νερό, γυμνή μέσα στο φρικτό της σκοτάδι, θα νιώσει πως ήρθε το τέλος.

Η Ελισσώ θα καταφέρει να το σκάσει εγκαταλείποντας ό,τι αγαπούσε περισσότερο. Με την ψυχή και το κορμί της λεπλατημένα, θα βρεθεί χαμένη ανάμεσα στο πλήθος των προσφύγων, που καταφτάνουν ξεριζωμένοι από τη Σμύρνη, στο λιμάνι του Πειραιά. Με καινούρια ταυτότητα, ο δρόμος της θα την οδηγήσει στα μπορντέλα, να πλένει και να καθαρίζει τα σπίτια με τα κόκκινα φανάρια. Έτσι άρχισε να υφαίνεται η μυστική δαντέλα της ζωής της...

Μοναδικός της στόχος να επιστρέψει πίσω στο νησί. Να έρθει αντιμέτωπη με τον άντρα της και τα εγκλήματα που έκανε εις βάρος της, και ήταν τόσα πολλά. Κάθε αποκάλυψη και ένας καημός. Κάθε απώλεια και πόνος.

**Μια αληθινή ιστορία ανιδιοτελούς αγάπης και
αυταπάρνησης μιας γυναίκας που δεν θέλησε ποτέ
να φυλακίσει τα όνειρά της.**

ΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΛ0047

ISBN 978-618-5240-32-5

9 786185 240325

